

N:o 132.

Af Herr **Sven Nilsson** i Efveröd: *Om åtskilliga förändringar i Kongl. Förordningen angående villkoren för tillverkning af bränvin.*

Det är en känd sak, att bränvinstillverkningen ibland vårt lands näringar är af en stor betydelse, dels med hänsyn till de stora inkomster staten deraf hemtar, dels ock med afseende å det utmärkta utfodringsmedel det åt ladugården lemnar. Att denna näring emellertid innehåller en ganska låg ståndpunkt, särdeles vid jemförelse med hvad den lär vara i många andra europeiska länder, äfvensom att den så bedrifves, att den icke skulle kunna löna sig såsom en fristående industri, utan endast existera såsom binäring, torde för hvar och en, som deråt egnat någon uppmärksamhet, likaledes vara nogsam bekant. Men vid denna biordnade ställning hvarken kan eller bör den bibehållas, desto mindre som den i sig innebär möjligheten att kunna utvecklas till en i nationalekonomiskt hänseende särdeles lönande industri, och det är just till denna höga ståndpunkt vi önska se bränningen lyftad.

För att vinna detta mål, anser jag i främsta rummet att staten genom ändamålsenliga lagstiftningsåtgärder underlättar bränvinstillverkningen på ett sådant sätt, att staten derigenom icke har någon risk hvarken för de inkomster den deraf drager, eller för den kontroll, som derå är nödig, på samma gång den tillgodoser nationalekonomien. Såsom de viktigaste af dessa åtgärder får jag i främsta rummet framhålla, att staten inrättar undervisningsanstalter för bildande af skickliga bränneritekniker, eller, som vi kalla dem, brännmästare, samt mönsterbrännerier för vinnande af praktisk skicklighet i näringens rätta bedrifvande. Den nationalförlust vi hvarje år genom okunnighet om bränvinsbränningens rätta bedrifvande få vidkännas, är svår att uppskatta, men att den är högst betydlig, torde ej vara tvifvelaktigt. Och då det är staten, som i främsta rummet har de största fördelar af att få en sådan näring höjd till sin rätta ståndpunkt, bör den väl också visa sig verksam för ernåendet af detta mål.

En annan åtgärd, som i icke obetydlig grad skulle underlätta handteringen, är nederlagsrättens utsträckning till obestämd tid och nederlagsafgiftens borttagande. De välgörande verkningar, som nederlagsrätten åstadkommit för denna näring, torde vara mer än väl kända för dem som deraf hafva någon erfarenhet, och om denna rätt icke varit inskränkt till en bestämd tid, skulle utan tvifvel dessa verkningar känts ännu mera till nytta för densamma och på samma gång till landets

gemensamma gagn, och då staten drager en så stor inkomst af en näring, som här är fallet, torde det väl vara skäligt, att alla de lättnader, som medgifvas för industriens utveckling, böra lemnas kostnadsfritt.

På samma gång jag fästat uppmärksamheten på hvad jag anser böra göras för höjande af bränvinstillverkningen såsom industri till hvad den bör vara, anser jag mig äfven böra framhålla en lika vigtig omständighet, som skulle leda till fördel för såväl staten som bränvinstillverkaren, nemligen kontrollen öfver tillverkningen. Om de i bränvinstillverkningsförordningen berörda särskilda instrument för bestämmande af det tillverkade kannetalet bränvin, hvilka Kongl. Maj:t eger på tillverkarens bekostnad låta vid redskapen i bränneri anbringa, så fort som möjligt infördes, skulle framdeles ett icke obetydligt antal kontrollörer kunna indragas, och icke obetydliga kostnader för staten besparas, och derigenom en för alla tillverkare noggrann och lika beskattning vinnas. Då nu en del sådana instrument redan en del år varit begagnade i vårt land, hvarigenom den erfarenheten vunnits, att de för ändamålet äro noggranna och tillförlitliga, torde det vara skäl att så fort som möjligt allmänne begagna desamma. Men då dessa instrument äro särdeles kostbara, och då det väl ej är möjligt att på en gång, utan först om flera år, kunna anskaffa sådana till brännerierna i riket, kostnaden derigenom dels skulle drabba olika och således orättvist, och dels högst känbart för den enskilde, anser jag, att helst då staten derigenom drager en icke obetydlig vinst, staten får vidkännas kostnaden för dess anskaffande och underhåll.

På grund af hvad jag nu i korthet anført vågar jag vördsamt föreslå förändringar i bränvinstillverkningsförordningen, i följande syfte:

- a) att staten i vidsträcktare mån än hvad hittills skett bereder tillfälle till undervisning uti rätta sättet för bränvinstillverkningens bedrifvande;
- b) att nederlagsrätten utsträcket på obestämd tid, och att nederlagsafgiften borttages;
- c) att de i bränvinstillverkningslagen, för lättande af kontrollen öfver tillverkningen omnämnda särskilda instrument för bestämmande af det tillverkade kannetalet bränvin, skola så fort ske kan på statens bekostnad vid brännerierna i riket anbringas.

Om remiss till BevillningsUtskottet anhålles.
Stockholm den 29 Januari 1876.

Sven Nilsson
från Efveröd.